

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส**
**Student affairs administration in the Nong Ta Kong Network Education Area
Coordination Center School, Pong Nam Ron District, Chanthaburi Province**

ดร.ฉวี จิตปณิธาน

Wanchana Chaisi

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: pwpong2534chana@gmail.com

บทคัดย่อ

การทำวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาสกลุ่ม จำนวน 1,125 คน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 254 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the academic leadership of school administrators under Narathiwat Secondary Educational Service Area Office; and 2) to compare the academic leadership of school administrators under Narathiwat Secondary Educational Service Area Office, classified by ages, and work experience. Research methodology was a survey research. The population, included 1,125 teachers in Narathiwat Secondary Educational Service Area Office; Sample, totaling 254 teachers, was obtained by simple random sampling method. Research procedure consisted of 4 steps; (1) study of literature and related research; (2) creation of research instrument; (3) data collection; and (4) data analysis. The instrument used for data collection was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results of the research found that; 1) the academic leadership of school administrators under Narathiwat Secondary Educational Service Area Office, overall and each aspect were at high level; and 2) comparison of the academic leadership of school administrators under Narathiwat Secondary Educational Service Area Office, classified by ages and work experience were not different.

Keywords: Academic Leadership, School Administrators, Narathiwat Secondary Educational Service Area Office

บทนำ

ในปัจจุบันความเจริญด้านเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสังคม การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในปัจจุบันจึงต้องมีการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคน และมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นกระบวนการเรียนรู้ไปสู่ความเจริญงอกงามทั้งของบุคคลและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544: 1) โดยจะเป็นการช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ เพราะทำให้บุคคลรู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา เรียนรู้ด้วยตนเอง มีจริยธรรม คุณธรรม มีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนสร้างสรรค์ประเทศให้พัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้นจึงถือได้ว่าการศึกษาคือสิ่งที่ช่วยสร้าง “ทุนมนุษย์” อันเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเพื่อเป็นกำลังแรงงานที่มีคุณภาพของประเทศ ซึ่งเป็นกลไกและกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติให้เกิดการพัฒนาและแข่งขันได้อย่างมีศักดิ์ศรี (อรุณ จันทวานิช และไพบุลย์ แจ่มพงษ์, 2542: 2-3)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เร่งรัดมาตรการในการขับเคลื่อน การบริหารจัดการศึกษา และกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษาในทุกประเภททุกระดับ ซึ่งเป็นการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบสู่วิสัยทัศน์ที่ว่าคนไทยทุกคนมีโอกาสและมีความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึงให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมและถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด โดยมีโรงเรียนคุณภาพ ห้องเรียนคุณภาพ นักเรียนคุณภาพ มีครูเก่ง มีครูดีตามมาตรฐาน วิชาชีพชั้นสูง จากกระแสการปฏิรูปการศึกษาทำให้สังคมอยากเห็นคุณลักษณะของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในมิติใหม่มีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการบริหาร ปรับเปลี่ยนแนวคิดการสอนของครู ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉะนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจะต้องมีกระบวนการที่คนในหลายมิติ โดยจะต้องมององค์รวมเชิงบูรณาการในการ บริหารสถานศึกษา จะต้องเข้าใจแนวคิดการบริหารสถานศึกษาทั้งระบบ (Whole School Approach) สู่การบริหารงานที่มุ่งเน้นในผลสัมฤทธิ์ (Result-based Management) และใช้ความเชี่ยวชาญแห่งตน (Personal Power) เพื่อการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการเป็นผู้บริหาร การเปลี่ยนแปลง (Change Management) ในยุคการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่ท้าทายผู้บริหารการศึกษาที่มีอาชีพเป็นอย่างยิ่ง (ประสาน ปันกุมภีร์, 2549: 4) จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีความหลากหลาย ครอบคลุมเพื่อสร้างองค์ความรู้ให้ทั่วถึง กว้างขวางหลากหลายรูปแบบ (จักรกฤษณ์ วงษ์ขาลี, 2551: 2) กล่าวไว้ว่า การดำเนินงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การที่จะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพต้องอาศัยกระบวนการบริหารงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเพียงลำพังคนเดียว ไม่สามารถดำเนินการทุกอย่างได้อย่างราบรื่น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การที่ผู้บริหารจะได้รับความร่วมมือนั้นจะต้องดำเนินบทบาทและพฤติกรรมที่เหมาะสมคือ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการร่วมพลังครูดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครู กระตุ้นครูให้คำแนะนำและประสานงานให้

ครูทำงานร่วมกันด้วย เทคนิควิธีที่มีคุณภาพจึงจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการบริหาร สถานศึกษาในด้านวิชาการเป็นลำดับแรก ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำและการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และงานด้านวิชาการในปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนมาก เนื่องจากสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคมส่งผลกระทบต่อเป็นปัญหายุ่งยากหลาย ๆ ด้านเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขอยู่ตลอดเวลา บทบาทใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาได้ถูกขับเคลื่อนให้เป็นบุคคลสำคัญแห่งการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องริเริ่มบทบาทใหม่เพื่อปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นตัวจักรหลักแห่งความสำเร็จเพื่อแก้ไขปัญหาค้นหาวิธีการเรียนการสอนที่ต่อคุณภาพให้หมดไป นอกจากนี้ Davis & Thomas (1989: 21) กล่าวว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารที่จะทำให้กิจกรรมด้านการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ “โรงเรียนที่ได้ชื่อว่ามีประสิทธิภาพ” หรือ “โรงเรียนคุณภาพ” ซึ่งสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนเด่นชัดก็คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ควรให้ความสนใจตามทฤษฎีของ (Seyfarth, 1999: 165-273) คือ มุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร การประเมินนักเรียน การจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การประเมินผลการสอนของครู และการวางแผนเพื่อพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ และไชยา ภาวะบุตร (2555: 187) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคลากรทางการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนต้องสื่อสารและแสดงให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองเห็นว่าสิ่งใดสำคัญและมีคุณค่าในโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการได้

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง ทั้งการกระตุ้นและส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการในการเร่งรัดพัฒนาให้มีการศึกษาสู่เกณฑ์มาตรฐานและมีคุณภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส โดยเป็นภาวะผู้นำตามความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย ตลอดจนพัฒนาปรับปรุง และหาแนวทางแก้ไขปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาคณาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,125 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ปีการศึกษา 2564 จำนวน 254 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 607–610) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ของสัดส่วนประชากรตามขนาดสถานศึกษา และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy, 1985: 217-247) ประกอบด้วย 5 ด้าน

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการสร้างเครื่องมือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักเรียน

3.2 นำแบบสอบถามปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

3.3 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (index of Item objective congruence: IOC) ค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3.4 แก้ไข ปรับปรุงโดยจัดทำเป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง และมีลักษณะการบริหารที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบคุณภาพด้วยการหาค่าความเที่ยง ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามฉบับนี้ เท่ากับ 0.93

3.7 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอบหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ได้ทำแบบสอบถาม จำนวน 254 ฉบับ และขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ นับตั้งแต่วันที่รับแบบสอบถาม

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ โดยจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา 254 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ไปตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

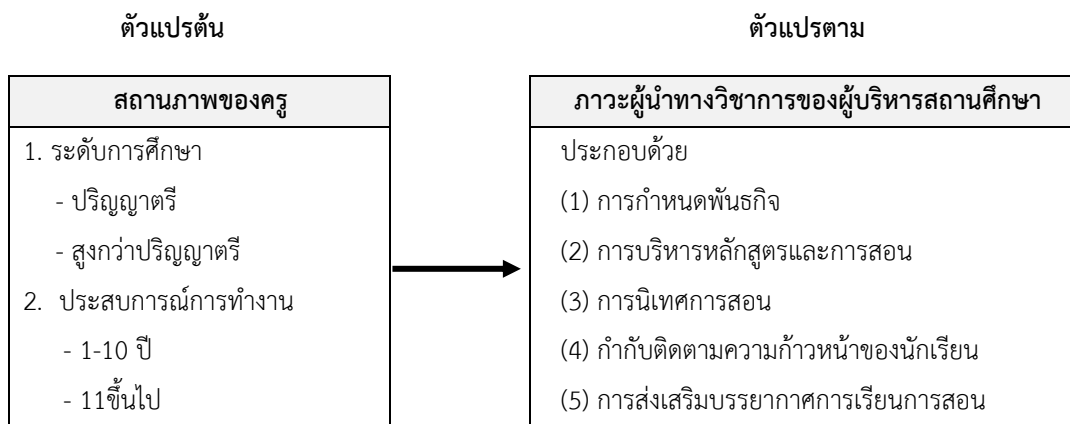
5.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List) โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อ วิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test)

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน (รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส) ได้แก่ วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา ภาวะผู้นำในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน การส่งเสริมของเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการวิชาการ การมีศักยภาพในการพัฒนางานวิชาการ การแสวงหาความรู้เพื่อปรับใช้ตลอดเวลา กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และการกำหนดพันธกิจ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ การบริหารงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนศูนย์ประสานงาน เขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายหนองตาก อำเภอง่วงน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยรวม

การบริหารงานกิจการนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน	4.24	0.42	มาก
2. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน	4.25	0.52	มาก
3. ด้านการจัดบริการแนะแนว	4.22	0.53	มาก
4. ด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	4.35	0.52	มาก
5. ด้านกิจกรรมนักเรียน	4.16	0.52	มาก
6. ด้านส่งเสริมประชาธิปไตย	4.20	0.50	มาก
7. ด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.20	0.450	มาก
รวม	4.23	0.29	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 แสดงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส จำแนกตามระดับการศึกษา

ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	P
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	การกำหนดพันธกิจ	4.13	.49	4.07	.54	.850	.396
2	การบริหารหลักสูตรและการสอน	4.38	.40	4.37	.43	.056	.956
3	นิเทศการสอน	4.20	.33	4.23	.32	-.551	.582
4	การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	4.23	.36	4.22	.31	.108	.914
5	การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน	4.14	.30	4.10	.29	.928	.354
	รวม	4.22	.18	4.21	.16	.496	.620

ตารางที่ 3 แสดงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณราธิวาส
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารงานกิจการนักเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	p
	1- 10 ปี (n=55)		11 ปีขึ้นไป (n=18)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน	4.23	0.42	4.28	0.43	0.42	0.67
2. ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน	4.25	0.53	4.24	0.51	0.11	0.91
3. ด้านการจัดบริการแนะแนว	4.22	0.50	4.22	0.62	0.12	0.99
4. ด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	4.38	0.49	4.25	0.64	0.95	0.35
5. ด้านกิจกรรมนักเรียน	4.17	0.54	4.11	0.47	0.42	0.67
6. ด้านส่งเสริมประชาธิปไตย	4.27	0.46	4.01	0.58	2.07	0.41
7. ด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.21	0.49	4.15	0.53	0.47	0.64
รวม	4.25	0.25	4.181	0.39	0.73	0.47

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณราธิวาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการวางแผนของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุผกา มานะกิจ (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิผลการบริหารวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3” พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีการบริหาร 8 ด้าน ได้แก่ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนางานวิชาการ การนิเทศในเชิงพัฒนา การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนางานวิชาการอย่างมีคุณภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณราธิวาส จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายเรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีศาสตร์และศิลป์ในการพูดจูงใจโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้ปฏิบัติครุที่มีประสบการณ์ต่างกันทุกคนได้มีโอกาสทำงานกับผู้บริหารคนเดียวกันที่มีเทคนิคการบริหารงานกับครูทุกคนคล้าย ๆ กันสอดคล้องกับงานวิจัยของพงศ์เทพ เข้มนักสิริธรรมและ ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ด้านการกำหนดพันธกิจผู้บริหารควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกแบบและกำหนดพันธกิจร่วมกัน
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอนผู้บริหารควรจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของการวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. ด้านการนิเทศการสอนผู้บริหารควรจัดอบรม และมีการติดตามและประเมินผลด้านการนิเทศการศึกษาอย่างใกล้ชิด
4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความตระหนักให้แก่คณะครูในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยการจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม
5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนผู้บริหารควรมีการติดตามบรรยากาศแต่ละห้องเรียนอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส
2. ควรวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศึกษา กับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. บริษัท สยามสปอร์ตซินดิเคท จำกัด. กัญญา บัวไสว (2558). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กำไลทอง จันทรีไทยศรี. (2556). *การศึกษาการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงเทพตะวันออก)*. วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันจิรา กล้าหาญ. (2557). *การศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เจนจิรา ชูประเสริฐ. (2558). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ณงภา ลีพรหม. (2557). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3: กรณีกิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมสภาเรียน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิพสุคลล์ หงส์ชู. (2559). *การพัฒนา งานกิจการนักเรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนขยายโอกาสเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา*. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 8 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”.

- ภัทรวดี แตรสังข์. (2556). *การนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วราภรณ์ บุญดอก. (2559). *สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. ภาคนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระเชษฐ์ ไชยกุล. (2556). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศตวรรษ กฤษณา และคณะ. (2564). การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. *วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. 2564 (1): 23-34.